

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A HATVAN AZ ÚJ NEGYVEN

Megjelent a 60 éves Országos Kriminológiai Intézet tudományos kiadványsorozata, a Kriminológiai Tanulmányok 57. kötete

Idén 57. alkalommal veheti a kezébe az olvasó az Országos Kriminológiai Intézet (OKRI) évenként megjelenő tanulmánykötetét, a Kriminológiai Tanulmányokat. Az ötvenhetedik megjelenés azonban nem sejteti azt, hogy az Intézet egy jeles évfordulót ünnepel, nevezetesen a 60. születésnapját, hiszen az OKRI először 1962-ben adta közre ilyen formában kutatóinak írásait.

Ha az emberi élet szakaszait nézzük, a hatvanas szám meghatározó fordulópontnak tekinthető, hiszen – a hivatalos besorolás alapján is – ezt tekintjük a felnőttkor végének, és az időskor kezdetének. Egy felnőtt ember hatvan éves korára már rendelkezik megfelelő élettapasztalattal, bölcsességgel, és ebben az életkorban már van alapja a visszatekintésnek, a számvetésnek és az elért eredmények összegzésének is.

Nincsen ez másképpen egy intézet esetében sem. Az OKRI már kinőhetette – esetleges – gyermekbetegségeit, túl van a felnőtté válás nehézségein – amikor új névvel és új tartalommal kellett megjelennie a társadalomtudomány színpadán: az Országos Kriminológiai és Kriminálisztikai Intézetből Kriminológiai Intézet lett – és az elmúlt évtizedekben a magabiztos érés és kiegyensúlyozott növekedés útjára lépett.

Az Intézet, amely Kelet-Közép-Európa legnagyobb kriminológiai kutatóhelye, kezdettől fogva a Legfőbb Ügyészség tudományos kutató intézeteként látta el szerteágazó feladatait. Ezt a sokszínűséget, sokirányú gondolkodást és interdiszciplináris felfogást tükrözi a jelenlegi, ünnepi kiadvány is, amelynek – személyes hangvételű – köszöntő sorait Dr. Polt Péter legfőbb ügyész írta.

A tanulmánykötet tizenkét kiváló írást foglal magában, amelyek közül a bűnözés iránt tudományos érdeklődést mutató olvasó ízlése szerint válogathat, hiszen az átfogóbb, komplexebb, filozófiai ihletettséggű kérdések csakúgy felbukkannak, mint a kriminalitás speciális, egyedi jelenségeit taglaló tanulmányok.

A tanulmánykötet, az Intézet „életkori sajátosságaihoz” illeszkedve, egy számvetéssel kezdődik, amelyben Dr. Korinek László akadémikus a kriminológia tudományának létjogosultságát firtatja. A továbbiakban a csökkenő bűnelkövetés okainak kérdése kerül terítékre, de találkozunk kimondottan jogdogmatikai és kriminalisztikai tárgyú elemzésekkel is. Előbbire kiváló példa „A kihívó közösségellenesség értelmezése a garázdaságnál” című tanulmány, vagy a szexuális erőszak és szexuális kényszerítés jogalkalmazói gyakorlatát vizsgáló írás; míg a kriminalisztikai irányultságot fémjelzi a bizonyítékok beszerzésének problémakörét a nemzetközi együttműködés keretében értelmező munka, valamint az integritásteszt alapjairól szóló értekezés is.

A kötet azonban nemcsak tárgybeli perspektíváját tekintve nevezhető átfogónak, hanem időbeli horizontját illetően is. A jubileumi gyűjteményben találunk a klasszikus kriminológiai tárgykörbe sorolható elemzéseket, mint az újszülött sérelmére elkövetett emberölések

jellemzőit feldolgozó, vagy az alkoholfogyasztás és a közlekedés összefüggéseit taglaló írások; de a multidiszciplináris tudományterület hagyományos kereteit feszegető tanulmányokat is. Találkozunk olyan kutatói kérdésfeltevésével, amely arra kíváncsi, hogy a termelési kockázatok mennyiben lehetnek viktimizációs tényezők; egyebekben megjelenik az a – sokakat foglalkoztató – dilemma is, hogy egyesek, a bűnelkövetés rizikófaktorainak megléte, esetleges halmozódása ellenére is miért és hogyan képesek „talpon maradni”, a bűnelkövetővé válást elkerülni. A problémaérzékenység kiváló illusztrációja az emberkereskedelem és a kényszermunka tárgykörét empirikus módszerrel feltáró elemzés. A kíváncsiság azonban túlmutat a jelen-idejűségen is, és „vigyázó szemek” már a jövő – korántsem utópisztikus – problémájára veti, amikor a szerző azt a jogilag is kiemelkedő relevanciával bíró kérdést értékeli, hogy miként szabályozható a felelősség, ha autónk „saját magát” vezeti, vagyis az autonóm gépjárművek és a felelősség kérdéskörét elemzi.

Látható tehát, hogy a tanulmánykötet a tradicionális és a friss témák feldolgozásában egyaránt bővelkedik, így bátran mondhatjuk, nem kell attól tartani, hogy egy tudományos intézet hatvan éves korára elfásul, kiég vagy megöregszik. A kötet alapján sokkal inkább a – manapság divatos – szlogen látszik igazolódni a kriminológiai kutatás területén is, hogy a „hatvan az új negyven”.

Zárásként Dr. Vókó György igazgató szavaival ajánlanánk az olvasó szíves figyelmébe a születésnapjára kötetet: „Az OKRI és a kutatók készen állnak a társadalmi változások követésére, a nehezen megfogalmazható kérdések felmérésére, megoldásuk segítésére. [...] A tudomány és a gyakorlat együttese, a mindennapi élet konfliktusainak bemutatása, és a megoldásuk feltérképezése határozta meg az OKRI elmúlt évtizedét, és jelöli ki a jövőjének irányát is.”

A tanulmánykötet az alábbi linken tekinthető meg:

<https://okri.hu/index.php/publikacio/kriminologiai-tanulmanyok>

Budapest, 2020. november 26.

Országos Kriminológiai Intézet